

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

117

Vragen van Lid **Leijten** (SP) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het scheiden van geliefden in verzorgings- en verpleeghuizen* (ingezonden 4 augustus 2011).

Antwoord van staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 27 september 2011).

Vraag 1, 2, 3, 4, 5, 10

Wat is uw reactie op de ervaringen van mevrouw H., die in haar zoektocht naar een verpleeghuisplek voor haar ouders, te horen kreeg dat deze mogelijk van elkaar gescheiden zouden kunnen worden bij verpleeghuisopname? Is dit een gangbare praktijk?¹

Vindt u het wenselijk dat oudere echtparen en stellen in een verzorgings- of verpleeghuis op een tweepersoonskamer gescheiden worden, zodra de partner langer dan veertien dagen in het ziekenhuis is opgenomen? Zo nee, wat gaat u eraan doen om het gedwongen scheiden van oudere echtparen en stellen te voorkomen?

Deelt u de mening dat verpleeghuisbewoners niet het recht op terugkeer op hun kamer mag worden ontzegd, wanneer zij in het ziekenhuis liggen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u ervoor zorgen dat verpleeg- en verzorgingshuizen terugkeer op de kamer garanderen indien dat is gewenst door de bewoner?

Deelt u de mening dat aan oudere echtparen en stellen een terugkeergarantie moet worden geboden, zodat zij niet van elkaar gescheiden worden doordat na een ziekenhuisopname het recht op de kamer verdwijnt? Zo ja, op welke wijze gaat u dit bewerkstelligen? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat het uitgangspunt moet worden gehanteerd dat echtparen en stellen samen kunnen blijven wonen op een tweepersoonskamer in een verzorgingshuis of verpleeghuis en dat zorgzwaartepakketten en andere bureaucratische overwegingen hieraan ondergeschikt dienen te zijn? Zo nee, waarom niet?

Vindt u het acceptabel dat zorginstellingen zelf kunnen bepalen of de kamer/plek ontzegd wordt na een ziekenhuisopname, zodat de partner na ziekenhuisopname naar een andere kamer of zelfs naar een andere zorginstelling moet verhuizen? Wilt u uw antwoord toelichten?

¹ E-mail onderhands verstrekt aan de bewindspersoon.

Antwoord 1, 2, 3, 4, 5, 10

Ik heb de mail van mevrouw H., waarbij zij haar persoonlijke ervaring beschrijft gelezen. Ik kan mij heel goed voorstellen dat de mededeling tijdens een kennismakingsgesprek, dat bij een ziekenhuisopname langer dan veertien dagen één van de ouders de plaats in het verpleeghuis kwijt kan raken, hard aankomt. Ik vind het zeker niet wenselijk dat echtparen gescheiden worden. Daarom hebben zorginstellingen ook tweepersoonskamers ter beschikking. Dit zal vaker voorkomen in verzorgingshuizen, dan in verpleeghuizen. De zorgzwaarte in een verpleeghuis is meer divers, waardoor het niet altijd mogelijk en wenselijk is om een echtpaar samen op een kamer te plaatsen. Daarbij kan gedacht worden aan een zwaar demente partner.

Bij ziekenhuisopname kunnen meerdere zaken een rol spelen. Zorginstellingen hebben de verantwoordelijkheid over de te leveren zorg. Zij zullen bij een ziekenhuisopname van één van de partners een gedegen afweging moeten maken of zij nog de adequate zorg kunnen bieden als de partner terug komt uit het ziekenhuis. Deze afweging vindt plaats in overleg met het echtpaar, familie en professionals in het ziekenhuis.

Eerder dit jaar zijn er Kamervragen gesteld naar aanleiding van de regeling dat bij ziekenhuisopname langer dan veertien dagen de cliënt in het verpleeghuis zijn of haar kamer kan kwijt raken (Tweede Kamer, vergaderjaar 2010–2011, Aanhangsel 1576 en Aanhangsel 1471). Ik heb toen gezegd dat ik naar aanleiding van het Nza onderzoek, zal kijken naar een oplossing. Die oplossing is gevonden. Dit betekent dat de regel dat bij ziekenhuisopname langer dan veertien dagen de kamer weggegeven kan worden aan een andere cliënt, per 1 januari 2012 aangepast is voor de cliënten in verpleeg- en verzorgingshuizen.

Met het voornemen tot het scheiden van wonen en zorg zoals verwoord in mijn programmabrief langdurige zorg, d.d. 1 juni jl., krijgen bewoners op den duur meer keuzevrijheid. Zij bepalen zelf waar zij willen wonen en met wie. Tevens bepalen zij zelf bij wie de zorg wordt afgenomen. Zorginstellingen zullen zich hierdoor beter gaan richten op de woonwensen van bewoners door meerdere huisvestingsvarianten aan te bieden.

Vraag 6

Is het thans mogelijk dat echtparen en stellen met verschillende geïndiceerde zorgzwaartepakketten, bijvoorbeeld zorgzwaartepakket 4 en zorgzwaartepakket 5, samen kunnen wonen in een tweepersoonskamer in een verpleeghuis? Zo nee, wilt u toelichten of u bereid bent dit mogelijk te maken?

Antwoord 6

Ja.

Vraag 7

Kunnen echtparen en stellen samenwonen in een tweepersoonskamer in een verpleeg- of verzorgingshuis, indien er zorg nodig is voor één van de partners? Zo nee, vindt u het wenselijk dat echtparen op deze wijze worden gescheiden?

Antwoord 7

Ja.

Vraag 8, 9

Hoeveel tweepersoonskamers voor echtparen en stellen zijn er momenteel in verzorgingshuizen en verpleeghuizen en hoe groot is de wachtlijst?

Hoe gaat u ervoor zorgen dat het aanbod aan tweepersoonskamers voor echtparen en stellen in verzorging- en verpleeghuizen in overeenstemming wordt gebracht met de vraag?

Antwoord 8, 9

Het zorgkantoor is verplicht voor hun regio te zorgen voor voldoende adequate woonruimte. Dit zal afgestemd worden op de zorgvraag. Ik heb van de zorgkantoren geen berichten ontvangen dat er een nijpend tekort is aan tweepersoonskamers en dat hier wachtlijsten voor bestaan. Ik zal hierover nog expliciet navraag doen bij Zorgverzekeraars Nederland.

Vraag 11

Als uw plan doorgaat om de zorgverzekeraars de Algemene wetbijzondere ziektekosten (AWBZ) te laten uitvoeren? Welke invloed zal dit dan hebben op de mogelijkheid voor echtparen en stellen om bij elkaar te wonen? Moeten zij hiertoe verplicht zijn aangesloten bij dezelfde zorgverzekeraar? Wat zullen de gevolgen zijn indien de beide partners bij verschillende zorgverzekeraars zijn aangesloten? Wilt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 11

In het besluit zorgaanspraken (artikel 9 lid 3) is geregeld dat de partner van een persoon met een somatische of psychogeriatrisch aandoening of beperking die (op grond van zijn indicatie) in een instelling verblijft, tevens aanspraak heeft op verblijf in dezelfde instelling. De aanspraak wijzigt niet doordat de zorgverzekeraars de AWBZ gaan uitvoeren. Ik voorzie dan ook geen problemen bij de uitvoering van de AWBZ door zorgverzekeraars. De gevolgen van het aangesloten zijn bij verschillende zorgverzekeraars, zal ik expliciet meenemen in de besprekingen met de zorgverzekeraars.

Vraag 12

Deelt u de mening dat de zorgzwaartepakket-systematiek maakt dat verpleeg- en verzorgingshuizen productie gaan draaien door kamers maximaal bezet te houden? Vindt u dit wenselijk? Zo nee, welke andere verklaring heeft u voor het laten vervallen van plekken tijdens een ziekenhuisopname? Zo ja, bent u bereid de zorgzwaartepakketten te vervangen door een systeem dat wel recht doet aan de menselijke maat?

Antwoord 12

Ik deel deze mening niet. De zorginstelling heeft met de komst van de zorgzwaartepakketten meer mogelijkheden om die zorg in te zetten die de cliënt nodig heeft. Met de aangepaste beleidsregel, waarover ik in mijn eerdere antwoord schreef, is er geen sprake meer van het laten vervallen van plekken tijdens een ziekenhuisopname.

Vraag 13

Wat is er gebeurd met de 2,7 miljoen euro, die uw voorganger in 2008 beschikbaar stelde om alle bewoners het recht te geven op een eigen kamer in een verpleeghuis? Is bij het beschikbaar stellen rekening gehouden met de behoefte aan tweepersonskamers voor echtparen en stellen? Zo ja, wilt u toelichten in hoeverre deze doelstelling is gerealiseerd? Zo nee, bent u bereid hier alsnog zorg voor te dragen?

Antwoord 13

Ik informeer jaarlijks uw Kamer over de voortgang van de afbouw meerbedskamers (TK 2007–2008, 31 200 XVI en 27 659 nr. 167). Ook dit jaar zal ik dit doen, naar verwachting eind van het jaar. Daarin geef ik ook aan hoe de investeringen in de bouw invulling krijgen. De zorginstellingen zelf hebben een verantwoordelijkheid om afgestemd op de zorgvraag, tweepersonskamers aan te bieden aan echtparen.